შეფასების სქემა

ტესტი მათემატიკაში - დამატებითი სესია

შენიშვნა. ქვემოთ, შეფასების სქემის სტრუქტურული ერთეულის „ამოხსნის ეტაპები“-ს პუნქტ „პასუხი“ -ს ქვეშ გაიგება პასუხის დასაბუთებით მიღება.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ა	ბ	ბ	დ	დ	ა	ბ	გ	ბ	ა	გ	გ	ბ	გ	დ

16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
ა	გ	დ	დ	ბ	დ	გ	გ	დ	ა	ბ	ბ	ა	ა	დ

31	32	33	34	35	36	37
გ	ა	ა	ბ	ბ	გ	დ

(3) 38.

იპოვეთ $\log_{0,5}(-x) > \log_{0,5}(12+2x)$ უტოლობის ამონახსნთა სიმრავლე.

ამოხსნა

უტოლობაში შემავალი გამოსახულებები განსაზღვრულია მაშინ და მხოლოდ მაშინ, როდესაც $\begin{cases} -x > 0 \\ 12+2x > 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x < 0 \\ x > -6 \end{cases} \Leftrightarrow x \in (-6;\ 0)$.

თუ $x \in (-6;\ 0)$, ლოგარითმის მონოტონურობის თვისების გათვალისწინებით საწყისი უტოლობიდან ვღებულობთ $-x < 12+2x \Leftrightarrow 3x > -12 \Leftrightarrow x > -4$. ე.ი. საბოლოოდ ვღებულობთ: $x \in (-4;\ 0)$.

პასუხი: $(-4;\ 0)$.

ამოხსნის ეტაპები

ა) დაადგინა: $x \in (-6;\ 0)$;

ბ) დაწერა უტოლობა $-x < 12+2x$;

გ) დაადგინა: $x > -4$;

დ) პასუხი.

შეფასების სქემა

1 ქულა - ა; ან ბ.

2 ქულა - ბ, გ.

3 ქულა - ბ, გ, დ.

(3) 39.

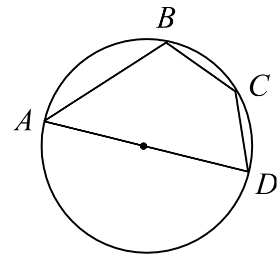

$ABCD$ ოთხკუთხედის ოთხივე წვერო AD დიამეტრის მქონე წრეწირზე მდებარეობს, ამასთან $AC = a$ და $BD = b$ (იხ. სურათი). იპოვეთ ABC კუთხის სინუსი, თუ AB და BD რკალების სიგრძეები ტოლია.

ამოხსნა

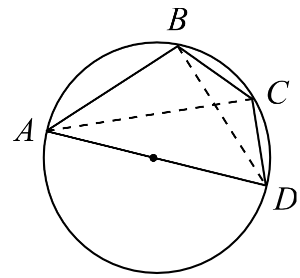

რადგან AB და BD რკალების სიგრძეები ტოლია, ამიტომ მათი მომჭიმავი ქორდებიც ტოლია $AB = BD = b$. ე.ი. ABD სამკუთხედი არის ტოლფერდა მართკუთხა სამკუთხედი, რადგან $AB = BD$ და AD დიამეტრია. მაშასადამე, $\angle BAD = \angle ADB = 45°$. რადგან ADB და ACB კუთხეები AB რკალს ეყრდნობა გვაქვს $\angle ADB = \angle ACB = 45°$.

სინუსების თეორემის თანახმად გვექნებქა $\dfrac{AB}{\sin 45°} = \dfrac{AC}{\sin\left(\angle ABC\right)}$.

საბოლოოდ მივიღებთ $\sin\left(\angle ABC\right) = \dfrac{a}{b\sqrt{2}}$.

პასუხი: $\sin\left(\angle ABC\right) = \dfrac{a}{b\sqrt{2}}$.

ამოხსნის ეტაპები

ა) დაადგინა, რომ $\triangle ABD$ არის ტოლფერდა მართკუთხა სამკუთხედი;

ან $\angle CAD = \angle CBD$;

ბ) დაადგინა, რომ $\angle ACB = 45°$;

ან შენიშნა, რომ $\angle ABC = 90° + \angle CAD$;

ან იპოვა CAD კუთხის სინუსი ან კოსინუსი (მაგ. $\cos(\angle CAD) = \dfrac{a}{b\sqrt{2}}$);

გ) პასუხი.

შეფასების სქემა

1 ქულა - ა.

2 ქულა - ა, ბ.

3 ქულა - ა, ბ, გ.

(4) 40.

ლაბორატორიაში არის 25% და 40% კონცენტრაციის სპირტის ორი ხსნარი. რამდენი გრამი პირველი და რამდენი გრამი მეორე ხსნარის შერევის შედეგად მიიღება 500 გრამი სპირტის ხსნარი, რომლის კონცენტრაციაც იქნება 30%?

ამოხსნა

ვთქვათ სასურველი კონცენტრაციის სპირტის ხსნარი მიიღება x გრამი პირველი და y გრამი მეორე ხსნარის შერევით. მაშინ, ცხადია $x+y=500$. პირველი ხსნარის x გრამი და მეორე ხსნარის y გრამი შესაბამისად შეიცავს $\frac{x}{4}$ გრამ და $\frac{2y}{5}$ გრამ სპირტს, ხოლო შერევის შედეგად მიღებული სპირტის ხსნარი კი - $500\cdot\frac{30}{100}=150$ გრამ სპირტს. ე. ი., $\frac{x}{4}+\frac{2y}{5}=150$. მივიღეთ განტოლებათა სისტემა:

$$\begin{cases} x+y=500 \\ \frac{x}{4}+\frac{2y}{5}=150 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} y=500-x \\ \frac{x}{4}+\frac{2(500-x)}{5}=150 \end{cases} \Rightarrow 5x+4000-8x=3000 \Rightarrow x=\frac{1000}{3}.\ \ y=500-\frac{1000}{3}=\frac{500}{3}.$$

პასუხი: $\frac{1000}{3}$ გ., $\frac{500}{3}$ გ.

ამოხსნის ეტაპები

ა) შემოიტანა საჭირო ცვლადები და დაწერა $x+y=500$, $\frac{x}{4}+\frac{2y}{5}=150$, $x=2y$ განტოლებებიდან ერთ-ერთი;

ბ) დაწერა $x+y=500$, $\frac{x}{4}+\frac{2y}{5}=150$, $x=2y$ განტოლებებიდან რომელიმე ორი განტოლება;

გ) x-ის ან y-ის მიმართ მიიღო ერთი ცვლადის შემცველი განტოლება;

დ) პასუხი.

შეფასების სქემა

1 ქულა - ა.

2 ქულა - ბ.

3 ქულა - ბ, გ.

4 ქულა - ბ, გ, დ.

შენიშვნა. იმ შემთხვევაში, თუ აბიტურიენტმა გამოიცნო პასუხი და შეამოწმა, რომ ის აკმაყოფილებს ამოცანის პირობებს, იწერება 2 ქულა.

(4) 41.

წრეწირის სიგრძისა და კვადრატის პერიმეტრის ჯამი a სმ-ის ტოლია. ამ პირობის დამაკმაყოფილებელ წრეწირისა და კვადრატის ყველა წყვილისათვის განიხილეს წრეწირით შემოსაზღვრული წრის ფართობის და კვადრატის ფართობის ჯამი. რის ტოლი უნდა იყოს წრეწირის რადიუსი, რომ ფართობების ეს ჯამი იღებდეს უმცირეს მნიშვნელობას? a-ს რა ნაწილია ამ წრეწირის სიგრძე?

ამოხსნა

ვთქვათ წრეწირის რადიუსი r-ის ტოლია, მაშინ კვადრატის გვერდი ტოლია $\frac{a-2\pi r}{4}$. შესაბამისი წრის ფართობისა და კვადრატის ფართობების ჯამი ტოლია:

$$S(r)=\pi r^2+\left(\frac{a-2\pi r}{4}\right)^2=\left(\pi+\frac{\pi^2}{4}\right)r^2-\frac{\pi a r}{4}+\frac{a^2}{16}.$$

აღნიშნული ფუნქცია უმცირეს მნიშვნელობას იღებს $r_0=\dfrac{\frac{\pi a}{4}}{2\left(\pi+\frac{\pi^2}{4}\right)}=\dfrac{a}{2(4+\pi)}$.

შესაბამისი წრეწირის სიგრძე ტოლია $2\pi r_0=\frac{\pi a}{4+\pi}$, რაც ცხადია ნაკლებია a-ზე. ანუ, ეს წრეწირი აკმაყოფილებს ამოცანის პირობას. $\frac{\pi a}{4+\pi}:a=\frac{\pi}{4+\pi}$.

პასუხი: $\frac{a}{2(4+\pi)}$; $\frac{\pi}{4+\pi}$.

ამოხსნის ეტაპები

ა) კვადრატის გვერდი გამოსახა წრეწირის რადიუსის საშუალებით ან წრეწირის რადიუსი გამოსახა კვადრატის გვერდის საშუალებით (მაგ., დაწერა $\frac{a-2\pi r}{4}$ ან $\frac{a-4b}{2\pi}$, სადაც b კვადრატის გვერდის სიგრძეა);

ბ) შეადგინა ფართობების ჯამის ფუნქცია $S(r)=\pi r^2+\left(\frac{a-2\pi r}{4}\right)^2$ ან $S(b)=\pi\left(\frac{a-4b}{2\pi}\right)^2+b^2$;

გ) დაადგინა $r_0=\frac{a}{2(4+\pi)}$;

დ) პასუხი.

შეფასების სქემა

1 ქულა: ა;
2 ქულა: ბ;
3 ქულა: ბ, გ;
4 ქულა: ბ, გ, დ.